

เจิ้งเหอ (郑和) (1)

โดย ผู้จัดการออนไลน์ 18 พฤษภาคม 2548 18:07 น.

เมื่อ 600 ปีก่อน จักรพรรดิแห่งราชวงศ์หมิงได้สืบทอดความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรจีนต่อจากราชวงศ์ถัง ด้วยวิชาการความรู้ อารยธรรมที่สั่งสมมานับพันปี การเดินทางของเจิ้งเหอ ในเวลานั้นได้แสดงถึงแสนยานุภาพทางทะเลของจีนที่ได้ก้าวขึ้นสู่จุดสูงสุด ทั้งในด้านวิชาการด้านการเดินเรือ การทูต การทหาร ตลอดจนการค้าทางทะเล ซึ่งได้เผยแพร่ไกลออกไปสู่ซีกโลกตะวันตก ภายใต้งานวิชาการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ด้วยวิถีแห่งราชันย์ ไม่ใช่วิถีแห่งทระราชย์ ที่ได้มาด้วยการเข่นฆ่าและช่วงชิง...ยึดครองดินแดนผู้อื่น

ขบวนเรือของจีนภายใต้แม่ทัพใหญ่ผู้ทรงพรสวรรค์เจิ้งเหอ พร้อมด้วยเรือกว่า 200 ลำ ลูกเรือไม่ต่ำกว่า 27,000 คน ได้ยাত্রารอบโลกถึง 7 ครั้ง โดยเริ่มลงทะเลครั้งแรกเมื่อปีค.ศ.1405 ผลกระทบที่น่าสนใจของการเดินทางของเจิ้งเหอ ที่ใกล้ตัวชาวไทยได้แก่ การท่องเที่ยวสมุทรครั้งที่สอง ได้มีส่วนในการปรับเปลี่ยนโฉมหน้าการเมืองภายในของกรุงศรีอยุธยาครั้งสำคัญ นอกจากนี้ ยังได้ทิ้งปริศนาที่ยิ่งใหญ่แก่โลก ได้แก่ ขบวนเรืออันมหัศจรรย์ของเจิ้งเหอนั้น ได้พบกับทวีปอเมริกา ก่อนที่ขบวนเรือน้อยๆของโคลัมบัสพบดินแดนใหม่ในปี 1492 หรือไม่ ตามทฤษฎีของนาย กาวิน เมนซีส์ สำหรับประเด็นถกเถียงนี้ ทางการเงินซึ่งก็ขาดหลักฐานใดๆในการพิสูจน์เรื่องนี้ กล่าวเพียงว่าเป็นประเด็นถกเถียงทางวิชาการ

ปี 2005 นี้ เป็นโอกาสครบรอบ 600 ปีรำลึกการเดินทางท่องเที่ยวสมุทรของกองเรือเจิ้งเหอ ทางการเงินและชนชาวจีนจากทั่วโลก ได้จัดงานกิจกรรมเฉลิมฉลองให้กับวีรกรรมการเดินทางครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประเทศจีนและดินแดนต่างๆอีกกว่า 20 แห่งทั่วโลก อาทิ สหรัฐอเมริกา แคนาดา แอฟริกา ออสเตรเลีย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ฮองกง มาเก๊า ไต้หวันและไทย เป็นต้น งานกิจกรรมที่จัดขึ้น ได้แก่ นิทรรศการ เสวนา กิจกรรมรำลึก และการเดินทางย้อนรอยเส้นทางเดินเรือของเจิ้งเหอ เป็นต้น

เจิ้งเหอเป็นบุคคลที่ได้รับการกล่าวขานถึงตำนานชีวิตที่พลิกผันอย่างพิสดารคนหนึ่ง จากเด็กน้อยจากครอบครัวชาวมุสลิมที่ต้องกลายมาเป็นขันทีน้อย คอยติดตามรับใช้ ไปกับกองทัพหมิง 20 ปีต่อมากลับได้รับมอบหมายให้เป็นแม่ทัพบัญชาการกองเรือรบนับร้อยลำออกเดินทางท่องเที่ยวสมุทรถึง 7 ครั้งไปยังดินแดนห่างไกลนับหมื่นลี้ ใช้ชีวิตที่เหลือในอีก 28 ปีให้หลังสร้างประวัติศาสตร์การเดินทางครั้งยิ่งใหญ่ให้กับชนชาติจีนและชาวโลก

ชีวิตและครอบครัว

เจิ้งเหอ (郑和) (ค.ศ. 1371 – 1433) เดิมแซ่หม่า (马) (มาจากภาษาอาหรับว่า Muhammad) ชื่อเหอ และมีชื่อรองว่า ซันเป่า (ภาษาอาหรับคือ Abdul Subbar) ถือกำเนิดที่เมืองคุนหยางมณฑลหยุนหนันหรือยูนนานทางตอนใต้ของประเทศจีน ครอบครัวเป็นชาวมุสลิม ปู่และพ่อของเจิ้งเหอเคยเดินทางไปยังนครเมกกะเพื่อร่วมพิธีฮัจญ์ พ่อของเจิ้งเหอจึงได้รับการเรียกขานด้วยความเคารพว่า หม่าฮาจือ หรือ “ฮัจญี” แม่ของเจิ้งเหอ

เซ่เวิน (溫) เจิ้งเหอมีพี่ชายชื่อหม่าเหวินหมิง กับพี่สาวอีกสองคน ครอบครัวของเจิ้งเหอเป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไปในละแวกนั้น

ต่อเมื่อปี 1381 จูหยวนจางหรือหมิงไท่จู (ปีศาจหงอู่)* ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์หมิง ยกทัพมากวาดล้างกองกำลังของมองโกลแห่งราชวงศ์หยวนที่ยังปักหลักอยู่ในแถบหยุนหนัน ท่ามกลางความวุ่นวายของสงคราม เจิ้งเหอที่ขณะนั้นมีวัยเพียง 11 ปี ตกเป็นเชลยศึกของกองทัพหมิง ถูกตอนเป็นขันที หรือที่เรียกว่าเซ่ว่ง (秀童) ให้ทำงานรับใช้ในกองทัพ

หลังจากสงครามสงบลง ในปี 1385 เจิ้งเหอติดตามกองทัพหมิงขึ้นเหนือไป เข้าร่วมในสมรภูมิริบทางภาคเหนือ จบจนอายุได้ 19 ปี จึงได้รับการคัดเลือกให้อยู่ภายใต้ร่มธงของเจี้ยนหวังจูตี้ (朱棣) องค์ชายสี่แห่งราชวงศ์หมิงที่นครปักกิ่ง นับแต่นั้นเจิ้งเหอก็คอยติดตามอยู่ข้างกายของจูตี้ กลายเป็นคนสนิทที่ได้รับความไว้วางใจอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างปี 1399 – 1402 เมื่อจูตี้เปิดศึกแย่งชิงบัลลังก์กับหลานชายของตน หมิงฮุ่ยตี้ (明惠帝) (ปีศาจเจี้ยนเหวิน) ที่สืบราชบัลลังก์ต่อจากจูหยวนจาง โดยเจิ้งเหอได้สร้างความดีความชอบในศึกครั้งนี้ไว้อย่างมาก ช่วยให้จูตี้ได้ก้าวขึ้นสู่บัลลังก์มังกรเป็นจักรพรรดิหมิงเจิงจู๋ (明成祖) (ปีศาจหย่งเล่อ) ในที่สุด เจิ้งเหอได้รับการเลื่อนฐานะขึ้นเป็นหัวหน้าขันที และในปี 1404 จูตี้พระราชทานแซ่ “เจิ้ง” (鄭) จึงกลายมาเป็น “เจิ้งเหอ” หรือที่รู้จักกันในนามของ ซันเป่กวง หรือซาปอกง (三宝公)

เจิ้งเหอเป็นขันที จึงไม่มีบุตรหลานเป็นของตนเอง ดังนั้นพี่ชายของเขาจึงยกบุตรชายของตนให้ใช้แซ่เจิ้ง เพื่อเป็นผู้สืบทอดของเจิ้งเหอ ปัจจุบันมีทายาทหลายสาย ได้แก่ ที่หนันจิง ซูโจว หยุนหนัน และที่เชียงใหม่ประเทศไทย

* จูหยวนจาง (朱元璋) เป็นชื่อก่อนขึ้นครองราชย์ หมิงไท่จู (明太祖) เป็นพระนามอย่างเป็นทางการ ส่วนหงอู่ (洪武) เป็นปีศาจที่ใช้ในรัชสมัยนี้ เช่นเดียวกับเจี้ยนเหวิน (建文) และหย่งเล่อ (永乐) ล้วนเป็นปีศาจของหมิงฮุ่ยตี้ (明惠帝) และหมิงเจิงจู๋ (明成祖) ตามลำดับ

ภูมิหลังทางการเมือง

จูหยวนจาง สถาปนาราชวงศ์หมิง ขึ้นในปี 1368 ขับไล่กองทัพมองโกลออกจากประเทศจีนได้เป็นผลสำเร็จ ปี 1392 จูเหียวโอรสองค์โตสิ้น จูหยวนจางจึงตั้งจูหยุนเหวิน (朱允文) บุตรชายของจูเหียวที่มีวัยเพียง 14 ปีขึ้นเป็นรัชทายาทแทน และเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับราชบัลลังก์สืบต่อไป ปลายรัชกาลจูหยวนจางได้ดำเนินการปราบปรามผู้ที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้สืบทอดราชบัลลังก์ในอนาคต โดยการกวาดล้างผู้ต้องสงสัยทั้งหลาย ทั้งที่เป็นเชื้อพระวงศ์และขุนนางแม่ทัพคนสนิทที่ไม่เห็นด้วย ต่อเมื่อจูหยุนเหวินขึ้นครองราชย์ เป็นหมิงฮุ่ยตี้ (明惠帝) บ้านเมืองตกอยู่ในบรรยากาศอึมครึมทางการเมืองและเต็มไปด้วยความหวาดระแวงไปทั่ว โดยพระองค์ยังคงดำเนินการลิดรอนอำนาจของเหล่าเชื้อพระวงศ์อาวุโสที่เห็นว่าอาจส่งผลกระทบต่อราชบัลลังก์ต่อไป

แต่แล้วเจ้าเจี้ยนหวังจูตี้ (朱棣) ที่มีฐานที่มั่นกล้าแข็งในเป่ย์ผิง (ปัจจุบันคือปักกิ่ง) ยกกองกำลังบุกลงใต้เข้ายึดเมืองหนันจิงหรือนานกิงไว้ได้ในปี 1402 เมื่อเข้าถึงพระราชวัง เกิดเพลิงไหม้ครั้งใหญ่เผาผลาญพระราชวังขึ้นใน แต่ไม่พบพระศพของหมิงฮุ่ยตี้ จึงเป็นที่โจษจันกันว่าพระองค์ยังคงมีชีวิตรอดอยู่ และได้ปลอมเป็น

พระภิกษุหลบหนีออกจากนครหลวงสู่ทะเลจีนใต้ อันเป็นที่มาของเสียงเล่าลือว่า จุดมุ่งหมายสำคัญในการเดินทางของเจิ้งเหอ แฝงนัยสำคัญทางการเมืองนี้อยู่ด้วย

อย่างไรก็ตาม การที่เจิ้งเหอได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บัญชาการคุมกองเรือขนาดใหญ่นี้ ทั้งที่ในเวลานั้น จีนที่มีสถานภาพที่ต่ำต้อยในสังคมนั้น ได้มีผู้ตั้งข้อสันนิษฐานไว้มากมาย แต่ที่น่าเชื่อถือก็ได้แก่ การที่เจิ้งเหอเป็นบุคคลที่जूดีให้ความไว้วางใจอย่างสูง ทั้งจากการที่เป็นขันทีคนสนิทมาแต่เก่าก่อน และเนื่องมาจากความดีความชอบในการบุกเมืองหนันจิง หนุนให้जूดีขึ้นสู่บัลลังก์มังกรได้สำเร็จ นอกจากนี้ เป้าหมายในการเดินทางสู่ดินแดนต่างชาติดังกล่าว คุณสมบัติหนึ่งที่สำคัญในการติดต่อสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่นนั้นก็คือ ศาสนา ซึ่งหากพิจารณาจากพื้นฐานครอบครัวของเจิ้งเหอที่เป็นชาวมุสลิม (ทั้งพ่อกับปู่เคยเดินทางไปเมกะมาแล้ว) และเจิ้งเหอเองก็นับถือพุทธ ที่สำคัญคือต้องมีความรู้ความสามารถในการนำทัพเดินทางไกล ซึ่งเจิ้งเหอก็ได้พิสูจน์ความสามารถในการนำทัพมาแล้ว

เป้าหมายในการเดินทาง

การเดินทางของเจิ้งเหอเป็นภารกิจระดับชาติ ดังนั้นการที่ราชสำนักหมิงส่งเจิ้งเหอพร้อมกับขบวนเรืออันมหาศาลออกเดินทางไปในมหาสมุทรอันกว้างใหญ่ย่อมต้องมีนัยสำคัญของชาติ แม้ว่าสาเหตุที่แท้จริงอันเป็นที่มาของตำนานการเดินทางอันยาวนานของเจิ้งเหอยังคงเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ แต่จากการศึกษาค้นคว้าในปัจจุบัน ได้มีผู้เสนอแนวคิดหลักเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการเดินทางไว้ดังนี้

1. คลี่คลายปัญหาในการสืบราชบัลลังก์ การค้นหาร่องรอยของอดีตจักรพรรดิหมิงผู้ยุติ ก็เพื่อสร้างความมั่นใจและมั่นคงแก่ราชบัลลังก์ของจักรพรรดิหมิงเจิ้งจู (หย่งเล่อ)
2. ประโยชน์ทางการเมือง การเดินทางของเจิ้งเหอมีภารกิจในการผลักดันให้เกิดความสงบมั่นคงในดินแดนรอบข้างทางตอนใต้ ทั้งนี้ก็เพื่อผ่อนคลายแรงกดดันจากภัยคุกคามทางภาคเหนือ (มองโกล) ให้กับราชสำนักจีน (เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว ดินแดนในเขตเอเชียอาคเนย์กำลังเกิดความตึงเครียดอันเนื่องมาจากการแย่งชิงอำนาจระหว่างกลุ่มชาว สยาม (อยุธยา+ ละโว้) และมะละกา)
3. ประโยชน์ทางการทูต เพื่อประกาศความยิ่งใหญ่ของจักรพรรดิหมิงเจิ้งจูไปยังเขตแคว้นต่างๆ สร้างกระแสภาพลักษณ์แห่งความเป็นมหาอำนาจที่เข้มแข็งให้กับจีน
4. บุกเบิกกิจการค้าทางทะเล ที่ให้ผลกำไรอย่างงดงาม โดยสินค้าที่นำไปค้าขายแลกเปลี่ยน ได้แก่ แพรไหม ผ้าปักอันงดงาม เครื่องเคลือบกังไส ไบชา เครื่องทอง สัมฤทธิ์ และน้ำมันพืชสมุนไพรต่างๆ เป็นต้น

เรียบเรียงจาก

<http://jczs.sina.com.cn/>

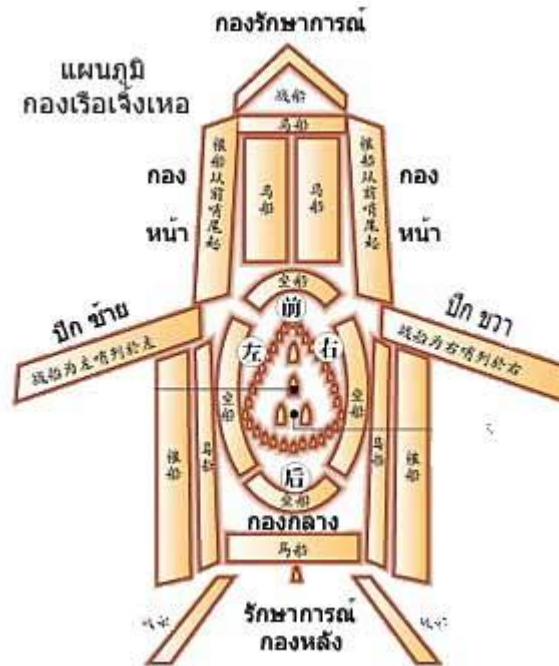
<http://www.lsfyw.net/>

<http://www.southcn.com/>

ขบวนเรือของเจิ้งเหอ (2)

โดย ผู้จัดการออนไลน์

25 พฤษภาคม 2548 18:18 น.

เจิ้งเหอกับเรือมหาสมบัติ

เรือมหาสมบัติ

“ในยุคสมัยที่ยังไม่มีเทคโนโลยีโทรคมนาคมและเครื่องมือเครื่องใช้เหมือนในปัจจุบัน บนท้องทะเลอันกว้างใหญ่ ด้วยจำนวนคนและกองเรือขนาดมหึมาพวกเขาสามารถฟันฝ่าคลื่นลมพายุกลับมาโดยปลอดภัยทุกครั้งได้อย่างไร? คำตอบอยู่ที่ภูมิปัญญาในการจัดระเบียบการติดต่อสื่อสารระหว่างเรือแต่ละลำ”

ขบวนเรือที่มีเจิ้งเหอเป็นผู้บัญชาการสูงสุดนี้ จัดรูปแบบตามกองเรือรบ มีขนาดใหญ่โตมโหฬาร ในสมัยนั้น กล่าวได้ว่า เป็นการแสดงแสนยานุภาพทางทะเลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในภูมิภาคหรือของโลกที่เดิยว กล่าวคือ ทั้งขบวนเรือ (อาทิ เรือ ข้าวของเครื่องใช้ อาวุธ ยุทโธปกรณ์) บุคคลากรและการจัดการ อีกทั้งวิทยาการของจีนในช่วงเวลาดังกล่าว ยังถือเป็นวิทยาการระดับแนวหน้าของแผ่นดินในยุคนั้นอีกด้วย

เรือบรรทุกม้า

เรือกำลังพล

เรือเสบียง

เรือรบ

เรือบรรทุกน้ำ

ขบวนเรือ

กิจกรรมในการท่องเที่ยวชมเรือไม่อาจขาดเรือได้ จากบันทึกการเดินทางของเจิ้งเหอและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่รวบรวมได้ พบว่า ขบวนเรือของเจิ้งเหออย่างน้อยประกอบด้วยเรือ 7 ชนิด ได้แก่ เรือมหาสมบัติหรือเรือใหญ่ (宝船) เรือบรรทุกม้า (马船) เรือรบ (战船) เรือกำลังพล (座船) เรือเสบียง (粮船) เรือบรรทุกน้ำ (水船) เป็นต้น

เรือมหาสมบัติ หรือเรือใหญ่เป็นเรือบัญชาการ และใช้บรรทุกทรัพย์สินมีค่าต่างๆ เรือบรรทุกม้า เป็นเรือสำรองขามลูกเงิน บรรทุกเครื่องบรรณาการและสินค้าจากนานาประเทศ สามารถใช้ในการรบเมื่อถึงคราวจำเป็น เรือรบ ใช้ในการรักษาความปลอดภัยของขบวนเรือ มีขนาดเล็กเพรียว มีความคล่องตัวสูง ประกอบด้วยอาวุธยุทธโศปกรณ์ (อาวุธปืนไฟของจีน ซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นตั้งแต่สมัยปลายราชวงศ์ซ่ง) และทหารประจำการเรือกำลังพล เป็นหน่วยป้องกันการปล้นสะดมหรือโจมตีโดยโจรสลัด พร้อมสำหรับการต่อสู้แบบสะเทินน้ำสะเทินบก เรือเสบียง และ เรือน้ำ บรรทุกเสบียงอาหารและน้ำจืด ซึ่งการเดินทางเรือในสมัยนั้น ยังไม่เคยมีการจัดเตรียมเรือน้ำเป็นการเฉพาะมาก่อน

ลูกเรือ

การเดินทางแต่ละครั้งของเจิ้งเหอ ใช้เรือมากกว่า 200 ลำ มีลูกเรือที่ร่วมเดินทางในแต่ละครั้งไม่ต่ำกว่า 27,000 คน ประกอบด้วยผู้ที่ทำหน้าที่ด้านต่างๆ มากมาย อาทิ ขุนนาง ทหาร เจ้าหน้าที่พิธิต่างการทูต พ่อค้า ช่างฝีมือ แพทย์ ล่าม นักสอนในศาสนาอิสลาม และพระภิกษุในพุทธศาสนา เป็นต้น มีการจัดแบ่งกองกำลังออกเป็น 5 หน่วย หน่วยละ 5,000 – 5,500 คน ตามหน้าที่ภารกิจในกองเรือ ได้แก่ กองบัญชาการ กองปฏิบัติการเดินเรือ กองการค้าและการระหว่างประเทศ กองเสบียง และกองกำลังป้องกัน

กองบัญชาการ รับผิดชอบในการวางแผนและกำหนดทิศทางการเดินเรือ ตลอดจนนโยบายด้านการทูต การค้าและการศึกสงคราม ทั้งหมด นำโดยเจิ้งเหอ กองปฏิบัติการเดินเรือ มีหน้าที่ในการเดินเรือซ่อมแซมส่วนที่เสียหาย การพยากรณ์อากาศ เป็นต้น กองการค้าและการทูต ดูแลด้านพิธีการการทูต ล่าม และการติดต่อค้าขายกับต่างแดน กองเสบียง จัดการสนับสนุนด้านเสบียง ยุทธโศปกรณ์และอำนวยความสะดวก

เรือกรรเชียง

แผนที่ดาราศาสตร์ประกอบ
เส้นทางเดินเรือของเจิ้งเหอ

ภาพแผนที่การเดินทางเรือของเจิ้งเหอ

สะดวกทั่วไป รวมถึงหน่วยแพทย์ที่คอยดูแลสุขภาพให้กับลูกเรือ เป็นต้น ส่วนกองกำลังป้องกัน ทำหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยทั่วไปของขบวนเรือ

เมื่อเทียบกับกองเรือจากตะวันตกที่ออกสำรวจโลกทางทะเลในภายหลัง นำโดย คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส(Christopher Columbus) ค้นพบทวีปอเมริกาในปี 1492 มีจำนวนลูกเรือเพียง 90 – 1,500 คน วาสโก ดา กามา(Vasco da Gama) เข้าเทียบฝั่งเมืองท่าคาลิกัตของอินเดีย ในปี 1498 มีลูกเรือ 265 คน และเฟอร์ดินันด์ แมกเจลลัน(Ferdinand Magallen) ข้ามมหาสมุทรแปซิฟิกมายังโลกตะวันออกในปี 1521 ด้วยลูกเรือจำนวน 170 คนเท่านั้น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จกับภูมิความรู้และวิทยาการ

ในเวลานั้น กองเรือของเจิ้งเหอที่มีเพียงเรือไม้ อาศัยคลื่นลมทะเลตามธรรมชาติ ออกสู่ท้องทะเลกว้าง ไม่เพียงต้องอาศัยวิทยาการทางด้านการเดินทางเรือ การต่อเรือ ประสิทธิภาพ ภูมิความรู้สติปัญญา และยังต้องมีความกล้าหาญและจิตใจที่รักการผจญภัยอย่างมากทีเดียว

วิทยาการที่ใช้ในการเดินเรือในยุคนั้น ที่สำคัญได้แก่ ความรู้ทางด้านดาราศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ในการคำนวณหาตำแหน่งดวงดาวบนท้องฟ้า ที่ตั้งของกองเรือและกำหนดทิศทางการเดินเรือ ความรู้เกี่ยวกับท้องทะเล เพื่อช่วยในการพยากรณ์ลมฟ้าอากาศ ผสมผสานกับการใช้เครื่องมือต่างๆ อาทิ เข็มทิศ มาตรฐานวัด เครื่องวัดระดับน้ำ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในยุคสมัยที่ยังไม่มีเทคโนโลยีโทรคมนาคมและเครื่องมือเครื่องมือเช่นในยุคปัจจุบัน บนท้องทะเลอันกว้างใหญ่ ด้วยจำนวนคนและกองเรือขนาดมหึมาเหล่านี้ พวกเขาสามารถฟันฝ่าคลื่นลมพายุกลับมาโดยปลอดภัยทุกครั้งได้อย่างไร ? คำตอบอยู่ที่ภูมิปัญญาในการจัดระเบียบการติดต่อสื่อสารระหว่างเรือแต่ละลำ ซึ่งมีเพียง เรือเร็ว สัญญาณจากธง เสียงและแสง เป็นต้น โดยในเวลากลางวัน เรือแต่ละลำจะแขวนธงสัญญาณสีแตกต่างกัน เพื่อบ่งบอกทิศทางและการกิจของตน ขณะที่ยามค่ำคืนก็ใช้สัญญาณจากโคมไฟ เมื่อมีลมฝนหรือหมอกหนา คอยบดบังทัศนวิสัย ก็ใช้การเคาะเกราะ สัญญาณระฆัง หรือสัญญาณจากแตรสังข์ ฯลฯ การบัญชาการเรือในรูปแบบของการจัดทัพนี้ ได้

กลายเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของความสำเร็จในการเดินทางไกลของเจิ้งเหอ

อนึ่ง ภาพแผนที่การเดินทางเรือของเจิ้งเหอ ปัจจุบันถือเป็นแผนที่การเดินทางเรือที่เก่าแก่ที่สุดในโลก จัดทำขึ้นในราวปีค.ศ. **1425 – 1430** ภายหลังจากการเดินทางครั้งที่ **6** ของเจิ้งเหอ (เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว จักรพรรดิหมิงเซวียนจงมีดำริที่จะเรือฟีนกอนเรือให้ออกเดินทางอีกครั้งหลังจากต้องชะงักงันไปในช่วงก่อนหน้า) จึงได้มีการรวบรวมจัดทำแผนที่การเดินทางที่ผ่านมาขึ้น) ต้นฉบับเดิมเป็นม้วนภาพยาว ภายหลังได้มีการจัดพิมพ์เป็นเล่ม โดยแบ่งเป็น **20 แผ่น 40 หน้ากระดาษ** จุดบันทึกรายชื่อเมืองท่าชายฝั่งทะเลไว้กว่า **300 แห่ง** แผนที่ดังกล่าวแสดงจุดเริ่มการเดินทางตั้งแต่เมืองหนันจิง จนกระทั่งถึงปลายทางที่เมืองมอมบาซา เมืองชายฝั่งตะวันออกของทวีปแอฟริกา แผนที่แสดงตำแหน่งของเมือง กระแสน้ำในแต่ละฤดูกาลทิศทาง ตำแหน่งดวงดาว สภาพเกาะแก่งและร่องน้ำในการเดินทางไว้อย่างชัดเจน

การเดินทางของเจิ้งเหอ (3)

โดย ผู้จัดการออนไลน์

1 มิถุนายน 2548

เจิ้งเหอปราบโจรสลัดบริเวณช่องแคบมะละกา

แผนที่เส้นทางการเดินเรือของเจิ้งเหอ

รูปหล่อสำริด "เจิ้งเหอ" ที่ขุดพบในอินเดีย

เจิ้งเหอออกเดินทางท่องสมุทรรวม 7 ครั้ง ระหว่างปี (1405-1433) โดยอาจแบ่งช่วงการเดินทางของเจิ้งเหอออกเป็นสองส่วน โดยให้การเดินทางสามครั้งแรกของเจิ้งเหอ เป็นระยะแรก และสี่ครั้งหลังเป็นระยะหลัง

ระยะแรก ได้แก่ การเดินทางครั้งแรก(ปี 1405 – 1407) ครั้งที่สอง(ปี 1407 – 1409) และครั้งที่สาม (ปี 1409 – 1411)

ขอบเขตการเดินทางของเจิ้งเหออยู่ในแถบเอเชียอาคเนย์และเอเชียใต้ โดยมีจุดหมายเพื่อสร้างไมตรีอันดีและคลี่คลายปมปัญหาความขัดแย้งของดินแดนแถบนี้ (ซึ่งก็แน่นอนว่าหากการเดินทางในดินแดนแถบนี้ยังไม่สะดวกปลอดภัยเพียงพอ การเดินทางคราวต่อไปที่มีระยะทางไกลยิ่งกว่าย่อมทำได้ยาก) เนื่องจากในเวลานั้นบรรยากาศความขัดแย้งในบริเวณดังกล่าวทวีความร้อนแรงขึ้น (เสียนหลอ(กรุงศรีอยุธยาตอนต้น) – มะละกา – ลังกา) และในการมาเยือนครั้งที่สองของเจิ้งเหอ ยังได้มีส่วนในการปรับเปลี่ยนโฉมหน้าการเมืองภายในของกรุงศรีอยุธยาครั้ง

คาลิกัตเมืองท่าโบราณของอินเดีย

แผ่นศิลาจารึกสามภาษาที่เจิ้งเหอได้นำ
ขึ้นมาไว้บนฝั่งของลังกา ปัจจุบันจัด
แสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
กรุงโคลัมโบ ศรีลังกา

เงินลึงการูปสัตว์ ที่พ่อค้าจีนใช้
แลกเปลี่ยนสินค้าในสมัยนั้น

ส่วนหนึ่งของเครื่องถ้วยที่เคยเป็น
สินค้าส่งออกของจีน

สำคัญอีกด้วย (จากหนังสือ เจิ้งเหอ แม่ทัพขันทิ "ซาปอคง" โดย
ปรีวิวัฒน์ จันทร)

เส้นทางการเดินเรือของเจิ้งเหอ ครั้งที่ 1 - 3 ได้แก่
เมืองหนันจิง - เมืองจัมปา (เวียดนาม) - สยาม - มะละกา (มาเลเซีย)
- บอร์เนียว - ซวา - เกาะสุมาตรา (อินโดนีเซีย) - ลังกา(ศรีลังกา) สู
ปลายทางที่ เมืองโคชิน - ลีลอนและคาลิกัต(เมืองท่าชายฝั่ง
ตะวันตกของอินเดีย) เป็นต้น

ระยะหลัง ได้แก่ การเดินทางครั้งที่สี่ (ปี 1412 – 1413) ห้า
(ปี 1416 – 1419) หก (ปี 1421 -1425) และเจ็ด (ปี
1430 -1433)

ได้มีการขยายขอบเขตการเดินทางออกไปถึงอ่าวเปอร์เซีย
ทะเลแดง และชายฝั่งทะเลตะวันออกของทวีปแอฟริกา โดยมี
เป้าหมายสำคัญนอกจากสร้างต้นถวไมตรีทางการทูต ก็คือการ
แลกเปลี่ยนสินค้า

การเดินทางครั้งที่สี่ ถือเป็นการเดินทางครั้งสำคัญของเจิ้ง
เหอ เพราะนอกจากจะบุกเบิกเส้นทางการค้าใหม่ ขยายขอบเขตการ
เดินทางสู่คาบสมุทรอาระเบียและเมืองท่าชายฝั่งตะวันออกของทวีป
แอฟริกาได้เป็นผลสำเร็จแล้ว เจิ้งเหอยังนำคณะทูตจากดินแดนอัน
ไกลโพ้นจากหลายประเทศ ติดตามกลับมาเพื่อเชื่อมเชือนจีนเป็น
ครั้งแรกอีกด้วย และหนึ่งใน "ของขวัญ" ที่พวกเขานำมาถวาย
ให้กับจักรพรรดิจีน ก็คือ "กิเลน" (ซีราฟ) ซึ่งถือเป็นสัตว์มงคลใน
เทพตำนานของจีน ดังนั้นจึงมี 'ผลตอบรับ' จากราชสำนักในเวลา
นั้นไม่น้อย

ปี 1425 จักรพรรดิหมิงเจิ้งจูตี้* จักรพรรดิองค์ใหม่ขึ้น
ครองราชย์ ทรงพระนามว่า หมิงเหินจง (明仁宗) ราชสำนัก
มีความเห็นแตกแยกเป็นสองฝ่าย คือฝ่ายขันทีให้การสนับสนุนการ
เดินทางของเจิ้งเหอ ขณะที่ฝ่ายขุนนางฝ่ายอนุรักษ์นิยม นำโดยเชี
ยฮวนจี (夏元吉) เห็นว่าการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าจาก
ต่างประเทศ เป็นสิ่งฟุ่มเฟือยและไร้ประโยชน์ จักรพรรดิองค์ใหม่
ให้การสนับสนุนฝ่ายเชีฮวนจี จึงสั่งระงับการเดินทางของขบวน
เรือ รวมทั้งการเตรียมการทั้งหมด** ขณะที่เจิ้งเหอได้รับมอบหมาย
ให้ดูแลรักษาเมืองหนันจิง แต่หมิงเหินจงครองราชย์ได้ไม่ถึงปี ก็

ภาพการฉาย "กิลิน" หรือชิราฟที่ได้รับ
การจดบันทึกในประวัติศาสตร์จีน

ตึกแดง ที่พักทนายท่หลังของเจ้าชาย
จากลังกาที่เมืองเฉียนโจว ประเทศจีน
ปัจจุบันใช้แซ่ ชื่อ (世)

ระฆังที่เจิ้งเหอสร้างก่อนการเดินทาง
ครั้งสุดท้ายเพื่อบูชาต่อฟ้าดินให้
เดินทางโดยสวัสดิภาพ ปัจจุบันจัด
แสดงอยู่ที่หอนิทรรศการ สวน
สาธารณะเจิ้งเหอ เมืองหนันจิง

สุสานเจิ้งเหอที่เมืองหนันจิง

ล้มป่วยสิ้นพระชนม์ลง องค์ชายจูจันจี (朱瞻基) ได้สืบราช
บัลลังก์ต่อมาเป็นหมิงเซวียนจง (明宣宗)

* ปลายรัชสมัยหมิงเจิ้งจู ทรงย้ายเมืองหลวงไปยังปักกิ่ง แต่
หลังจากนั้นไม่นาน พระราชวังต้องห้ามก็เกิดเพลิงไหม้ครั้งใหญ่
กล่าวกันว่า เป็นเหตุให้การเดินทางครั้งที่หกของเจิ้งเหอต้องล้มเลิก
แต่กลางครั้น ทั้งส่งผลให้เกิดข้อถกเถียงภายในราชสำนัก ในการ
นำกองเรือสู่ท้องทะเลอีกครั้งหนึ่ง

* * * ได้มีข้อสันนิษฐานว่า ข้อมูลการเดินทางเรือ และบันทึกการ
เดินทางส่วนใหญ่ของเจิ้งเหอ ได้ถูกทำลายลงในช่วงเวลาดังกล่าว
เพื่อไม่ให้มีการรื้อฟื้นการเดินทางขึ้นอีก เป็นเหตุให้หลักฐานและ
ข้อมูลที่ได้จากการเดินทางทั้งหมดสูญหายไป บ้างสันนิษฐานว่า
หลักฐานการเดินทางของเจิ้งเหอ ได้ถูกปกปิดไว้โดยเซี่ยหยวนจี
และถูกทำลายไประหว่างการชำระประวัติศาสตร์ราชวงศ์หมิงในรัช
สมัยจักรพรรดิเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิง ซึ่งในกระบวนการดังกล่าว
เอกสารที่ "ไม่สำคัญ" จะถูกทำลายทิ้ง

ภายหลัง เนื่องจากบรรณาการจากประเทศต่างๆลดน้อยลงไปมาก
ประกอบกับเซี่ยหยวนจีฝ่ายค้านคนสำคัญ ล้มป่วยเสียชีวิตลง หมิง
เซวียนจงจึงทรงอนุญาตให้เจิ้งเหอและหวังจิ้งหง ออกนำขบวนเรือ
เดินทางไกลอีกครั้งในปี 1430 ซึ่งเป็นการเดินทางครั้งสุดท้าย
ของเจิ้งเหอและกองเรืออันยิ่งใหญ่ ก่อนการเดินทางครั้งสุดท้ายนี้
ขบวนเรือของเจิ้งเหอได้แวะพักที่เมืองฝูเจี้ยน ทำพิธีจัดตั้งป้ายศิลา
จารึกเพื่อบูชาเจ้าแม่เทียนเฟย(เจ้าแม่ทับทิม) อันเป็นที่เคารพบูชา
ของชาวเรือทั้งหลาย โดยป้ายศิลาจารึกดังกล่าว ได้จารึกเรื่องราว
การเดินทางก่อนหน้านั้นเอาไว้ และได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของ
หลักฐานชิ้นสำคัญในการเดินทางของเจิ้งเหอที่หลงเหลืออยู่จนถึง
ปัจจุบัน

เส้นทางการเดินเรือของเจิ้งเหอ ครั้งที่ 4 - 7 ได้แก่
เมืองหนันจิง — ฝูเจี้ยน - เมืองจัมปา - สยาม - มะละกา - บอร์เนียว -
ชวา - เกาะสุมาตรา - หมู่เกาะมัลดีฟส์ เข้าสู่คาบสมุทรมลายู เข้าสู่
เมืองท่าฮอร์มุซ - เอเดน (เยเมน) เข้าสู่ทะเลแดง เมดินา - เมกกะ

สมอเรือที่หลงเหลือจากการ
เดินทางของเจิ้งเหอ

เลียบเมืองชายฝั่งตะวันออกของทวีปแอฟริกา ได้แก่ มากาดีชู บราวา
มาลินดี(เคนยา) หมู่เกาะลามู หมู่เกาะมาดากัสการ์ เป็นต้น
ปริศนาการตายของเจิ้งเหอ

เกี่ยวกับคำถามที่ว่า เจิ้งเหอเสียชีวิตเมื่อไหร่? ที่ไหน?
อย่างไร? และได้รับการบรรจุฝังที่ใดนั้น ปัจจุบัน ยังคงเป็นปริศนา
บนเชิงเขาหนิวโซ่วซานนอกเมืองหนันจิง มีสุสานของเจิ้งเหอ ที่
ทายาทรุ่นต่อมาเผ่าคูแลร์กษา ได้เคยมีการขุดค้นหลุมศพแห่งนี้
ในช่วงปี 1960 -1970 แต่พบว่าภายในว่างเปล่า โดย
ครอบครัวของเจิ้งเหอเชื่อว่า เจิ้งเหอเสียชีวิตระหว่างการเดินทางที่
เมืองคาลิกัตในอินเดีย สิริรวมอายุ 62 ปี ร่างของเจิ้งเหอได้ถูก
ปล่อยกลงสู่ท้องมหาสมุทรตามวิถีของชาวเรือ และนำปอขมและ
เสื้อผ้ากลับมา บ้างว่าร่างของเจิ้งเหอได้รับการกลบฝังไว้ที่เมืองคา
ลิกัต ขณะที่ ในบันทึกประวัติศาสตร์อย่างเป็นทางการ ระบุว่า เจิ้ง
เหอได้กลับมาพร้อมขบวนเรือ และเสียชีวิตที่หนันจิงในอีกสองปี
ต่อมา

การเดินทางของเจิ้งเหอ ยังได้ทิ้งปริศนาที่ยังไม่อาจ
คลี่คลายเอาไว้มากมาย เช่นว่า เจิ้งเหอได้เดินทางถึงทวีปออสเตรเลีย
หรือไม่? ได้เป็นผู้ค้นพบทวีปอเมริกา ก่อนโคลัมบัส? หรือเคย
เดินทางรอบโลกมาแล้ว? เหตุใดข้อมูลการเดินทางของเจิ้งเหอจึง
สูญหายไปจนหมดสิ้น? เหตุใดขบวนเรือขนาดมหึมา และการ
ค้าทางทะเลที่รุ่งเรืองขนาดนี้จึงจบสิ้นลงพร้อมกับการตายของ
เจิ้งเหอ? การเดินทางสมุทรชาติราที่ 7 ครั้งเป็นปัจจัยเร่งให้
ราชวงศ์หมิงเสื่อมโทรมลง? ไม่ว่าคำตอบจะเป็นเช่นไร แต่ใน
ความเป็นจริงคือ นับแต่นั้นมา ประเทศจีนได้ดำเนินนโยบายปิดกั้น
ทางทะเล ตัดขาดจากโลกภายนอกต่อมาเป็นเวลากว่า 400 ปี
นำมาซึ่งการถดถอยของวิทยาการความรู้และความยิ่งใหญ่เหนือ
น่านน้ำที่เคยมี การเดินทางสมุทรชาติราของเจิ้งเหอ กลายเป็นเส้น
แบ่งระหว่างยุคสมัยแห่งความรุ่งเรืองและความเสื่อมใน
ประวัติศาสตร์อารยธรรมของชนชาติจีน

อนึ่ง เรื่องราวการเดินทางของเจิ้งเหอ อาจกล่าวได้ว่าเป็น
การเดินทางครั้งยิ่งใหญ่ของประวัติศาสตร์การเดินทางของชนชาติ
จีนและของโลก แต่บันทึกเรื่องราวการเดินทางของเจิ้งเหอเป็นลาย

เรียบเรียงจาก

<http://jczs.sina.com.cn/>

<http://www.lsfyw.net/>

<http://www.southcn.com/>

หนังสือ เจิ้งเหอ แม่ทัพขันทันที่ “ซ่าปอ
กง” โดยปริวัฒน์ จันท

ลักษณะอักษรโดยตรงที่หลงเหลืออยู่กลับมีไม่มากนัก ผู้ศึกษา
ค้นคว้าในเรื่องนี้โดยมากจึงได้แต่อาศัยการขุดค้นทางโบราณคดีและ
จากบันทึกเรื่องราวเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ในยุคนั้น เป็นร่องรอย
ในการศึกษาความเป็นไปเกี่ยวกับเจิ้งเหอและกองเรือมหาสมบัติของ
เขา

หมายเหตุ

1

ศิลปวัฒนธรรม วันที่ 01 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ปีที่ 26 ฉบับที่ 12

จิริจันทร์ วงศ์ลือเกียรติ ประทีปะเสน

ขุนขวงเลียงกุกเกียรติ : ทายาทเจิ้งเหอ ๑๐๐ ปีการวานม้าต่างสู่เชียงใหม่

ปีนี้ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นวาระครบรอบ ๑๐๐ ปีแห่งการเดินทางโดยคาราวานม้าต่างจากเมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน สู่เชียงใหม่ของเจิ้งซงหลิง ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ "ขุนขวงเลียงกุกเกียรติ" จากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เนื่องจากท่านเป็นบุคคลผู้มีคุณูปการต่อแผ่นดินเชียงใหม่ และจากบรรดาศักดิ์นี้เอง เจ้าแก้วนารัฐ เจ้าหลวงองค์ที่ ๕ ของเชียงใหม่ได้ประทานนามสกุล "วงศ์ลือเกียรติ" ให้เป็นเกียรติแก่ท่านขุนและวงศ์ตระกูลสืบไป

2

จากเว็บของกระทรวงวัฒนธรรมจีน วันที่ 16 มิ.ย.2548

http://www.china.org.cn/english/features/zhe_nhe/132211.htm

การไปแสวงบุญที่เมกกะของเจิ้งเหอ

ในช่วงราชวงศ์หมิงของจีน ประเทศด้านตะวันตกของจีนจำนวนมากนับถือศาสนาอิสลาม การที่จักรพรรดิจีนได้มอบหมายให้เจิ้งเหอ มุสลิมผู้เคร่งครัด เป็นผู้นำไปเจริญสัมพันธไมตรีด้านการทูตยังประเทศเหล่านี้ ราชวงศ์หมิงก็ถือว่าสามารถใช้ภูมิหลังด้านศาสนาของเจิ้งเหอในการพัฒนาความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นได้ การที่เจิ้งเหอเป็นมุสลิม เขาจึงมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าและรวมทั้งเป็นข้อบังคับทางศาสนาด้วยที่จะต้อง ไปแสวงบุญที่เมืองเมกกะ ด้วยการไปเยือนเมกกะดังกล่าว เจิ้งเหอจึงกลายเป็นเครื่องมือของราชวงศ์หมิงในการผูกสัมพันธไมตรีที่แน่นแฟ้นกับประเทศมุสลิมในตะวันออกกลางไปในตัว

Zheng He's Pilgrimage to Mecca

The holy city of Mecca, in present-day Saudi Arabia, was the birthplace of the prophet Mohammed, the founder of Islam. Mecca is the most sacred site in the Muslim world. It is where the prophet Mohammed first started teaching and is known as the cradle of Islam.

During the Ming Dynasty, numerous countries to the west of China were followers of Islam.

By assigning Zheng He, a devout Muslim, to lead diplomatic missions to these countries, the Ming emperor established a common religious ground for developing friendly relations.

As a Muslim, Zheng He had a strong desire and religious duty to make the pilgrimage to the holy city of Mecca. By successfully reaching Mecca, Zheng He was instrumental in forging ties between the Ming Dynasty and the Islamic countries of the Middle East